

Datum
2020-08-20
Vår referens
Karin Göranson
Controller
karin.goranson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Förslag på ändrad finansieringsmodell för beräkning av medlemsavgiften från och med 2021 för Skånes Kommuner STK-2020-1025

Sammanfattning

Kommunförbundet Skåne har översänt förslag till ny finansieringsmodell för beräkning av kommunernas medlemsavgift. För att förbundsmötet ska kunna införa en ny modell från 2021 krävs att samtliga medlemskommuner godkänner förändringen.

I nuvarande modell baseras kommunernas medlemsavgift på en fastställd promille av beräknade skatteintäkter och generella statsbidrag. Till detta kommer avgifter för ett antal samverkansavtal och överenskommelser. Det innebär att förbundets intäkter varierar från år till år baserat på hur medlemskommunernas intäkter ser ut. I den nya modellen föreslås dels att medlemsavgiften och ett antal avgifter för samverkansavtal och överenskommelser slås samman till en totalram för verksamheten. Dels föreslås att förbundsmötet ska fastställa totalramens storlek baserat på förbundets uppdrag under kommande år. Styrelsen för kommunförbundet Skåne får mandat att besluta om indexuppräknings av totalramen. Totalramen fördelas mellan kommunerna som en fast avgift per invånare. Fördelen som kommunförbundets styrelse ser med den nya modellen är att medlemsavgiften blir mer förutsägbar för kommunerna och får en tydligare koppling till förbundets uppdrag och ändras därmed inte om inte uppdraget förändras.

Stadskontoret bedömer förslaget till ny modell för medlemsavgifter som positivt då det i den nuvarande modellen saknas koppling mellan medlemsavgiftens utveckling och kommunförbundets uppdrag gentemot medlemskommunerna. Stadskontoret anser dock att det i dagsläget är för tidigt att ta ställning till det totalbelopp för medlemsavgiften som ska fördelas enligt den föreslagna modellen. Det pågående arbetet med att definiera kommunförbundets uppdrag behöver slutföras innan den totala avgiften för medlemskommunerna fastställs.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till ny finansieringsmodell för beräkning av medlemsavgift för Kommunförbundet Skåne.

Beslutsunderlag

- Utdrag från protokoll Kommunförbundet Skåne 25 juni 2020 § 25
- Totalram Medlemsavgift Skånes Kommuner 2021-2022
- Förteckning över samverkansavtal och överenskommelser ingående i ny medlemsavgift

- Ändrad finansieringsmodell för medlemsavgiften
- från och med 2021 samt fastställande av ramen för medlemsavgiftens storlek 2021 - 2023 avseende Skånes Kommuner
- Viktig information kring förslag på ändrad finansieringsmodell för beräkning av medlemsavgiften från och med 2021 för Skånes Kommuner
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 200831 Förslag på ändrad finansieringsmodell för beräkning av medlemsavgiften från och med 2021 för Skånes Kommuner

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-08-31

Kommunstyrelsen 2020-09-09

Beslutet skickas till

Kommunförbundet Skånes kansli

Ärendet

Kommunförbundet Skåne är de skånska kommunernas intresseorganisation som arbetar för att främja kommunernas utveckling genom att bevaka viktiga frågor, delta som diskussions- eller förhandlingspart i viktiga sammanhang. Förbundet koordinerar insatser riktade till regionala, nationella och internationella aktörer rörande strategiskt viktiga frågor för de skånska kommunerna. Förbundet agerar också remissinstans och skriver yttranden inom frågor som rör kommunal verksamhet samt arrangerar kurser och konferenser för att kompetensutveckla medlemmarnas medarbetare.

Förbundet finansieras av medlemsavgifter från Skånes kommuner, avgifter för de kurser och konferenser som anordnas samt intäkter för särskilda projekt eller samverkansuppdrag (till exempel med avgift från deltagande kommuner eller med bidrag från staten eller EU). Medlemsavgifterna utgör cirka 21 % av förbundets finansiering.¹

Kommunförbundet Skånes styrelse beslutade 25 juni 2020 om ett förslag till ny modell för beräkning av medlemsavgifterna från kommunerna. Enligt förbundets stadgar kan en förändring av beräkningsmodellen endast genomföras om den godkänns av samtliga medlemskommuner. Kommunförbundet Skåne har därför översänt ett underlag om förslaget till ny modell för medlemskommunerna att ta ställning till.

Nuvarande finansieringsmodell

Nuvarande finansieringsmodell för Kommunförbundet Skåne baseras på medlemskommunernas beräknade skatteintäkter samt generella statsbidrag. Medlemsavgiften beräknas som en fastställd promillesats av beräknade skatteintäkter och generella statsbidrag. Skatteintäkterna per kommun beräknas utifrån rikets genomsnittliga skattesats och de generella statsbidragen hämtas från Sveriges kommuner och regioners (SKR) prognoser. Hur stor promillesatsen ska vara beslutas av Kommunförbundet Skånes styrelse och måste hållas inom ett intervall som fastställts av förbundsmötet. För närvarande är den 0,4 promille. Promillesatsen ändrades senast 2012 från 0,38 promille till 0,40 promille.

Kopplingen till kommunernas skatteintäkter innebär att den totala intäkten till kommunförbundet från medlemsavgiften varierar från ett år till ett annat, utan koppling till

¹ Källa: Kommunförbundet Skåne, <https://kfsk.se/om-oss/ekonomi/>, 2020-07-13.

kommunförbundets uppdrag. Förändringar i skatteintäkter och generella statsbidrag beror av inkomstutveckling och befolkningsförändringar men också av riksdagsbeslut om statsbidrag och förändrade taxeringsregler.

Utöver medlemsavgiften betalar kommunerna separata avgifter för medlemskap i ett antal överenskommelser och samverkansavtal. De olika samverkansavtal och överenskommelser som finns mellan kommunerna och Kommunförbundet Skåne har olika finansieringsmodeller och kostnaderna faktureras kommunerna årligen separat för varje samverkansavtal och överenskommelse.

Förslag till ny finansieringsmodell

Kommunförbundets styrelse föreslår en ny finansieringsmodell som ska skapa tydligare planeringsförutsättningar för kommunerna och förbundet samt förenkla avgifterna för överenskommelser och avtal. Modellen innebär att medlemsavgiften och ett antal avgifter för samverkansavtal och överenskommelser slås samman till en totalram för verksamheten. Totalramen ska enligt förslaget fastställas av förbundsmötet, baserat på förbundets uppdrag under kommande år. Styrelsen för kommunförbundet Skåne får mandat att besluta om indexuppräknning av totalramen, kopplad till SKR:s prisindex. Totalramen fördelas sedan mellan kommunerna som en fast avgift per invånare, baserat på antalet invånare per kommun enligt SCB den 1 januari året innan budgetåret. Modellen föreslås gälla från och med budgetåret 2021.

De samverkansavtal som ska införlivas i den nya finansieringsmodellen framgår av bilaga ”Förteckning över samverkansavtal och överenskommelser ingående i ny medlemsavgift”. Samverkansavtalen och överenskommelserna kommer successivt att sägas upp och skrivas om för att anpassas till nya uppdrag. Uppdragen i avtalen kommer dock att kvarstå så länge dessa ingår i förbundets verksamhetsplan. Följande kommer inte att ingå i den nya totalramen:

- Avgiften till Business Region Skåne, BRS. Fram till och med 2022 kommer kommunerna att faktureras separat för avgiften till BRS. Därefter kommer de kommuner som vill fortsätta ta del av bolagets service att kunna sluta separat avtal med bolaget.
- Upphandlingar som Skånes Kommuner utför åt kommunerna. Dessa finansieras via kick-back från leverantörerna och belastar inte medlemsavgiften.
- Kostnader för den verksamhet som benämns Räddsam Skåne. Fram till och med 2020 har Kommunförbundet Skåne fakturerat kommunerna för Räddsam Skåne. Från och med 2021 kommer denna verksamhet inte att finnas kvar inom förbundet.
- Kostnader för de kommuner som ingår i vård- och omsorgscollege. Dessa debiteras separat för de kommuner som deltar i verksamheten.
- Tjänster kopplat till e-hälsoförvaltning som förvaltas av Region Skåne respektive Inera. Dessa debiteras kommunerna separat utifrån underlag från Region Skåne och Inera.
- Verksamheten som bedrivs inom Teknikcollege som under hösten 2020 kommer att övergå till Region Skåne.
- Kostnader för deltagande i kurs- och utbildningsverksamhet. Deltagande betalas separat. Dock ingår medverkan i förbundets nätverksmöten så länge dessa kan hållas i förbundets lokaler.

Under 2020 erhåller Kommunförbundet Skåne totalt 59,6 miljoner kr i intäkter för medlemsavgiften enligt nuvarande modell och de avtal och överenskommelser som föreslås integreras i medlemsavgiften. Det motsvarar en avgift om 43 kronor per invånare, fördelat på antalet invånare i Skånes kommuner den 1 januari 2020. Enligt underlaget från

Kommunförbundet Skåne kommer den totala avgiften reduceras 2021 med drygt 22 % och 2022 med ytterligare 7,5 % så att den 2022 uppgår till totalt 42,5 miljoner kr. Det innebär en förändring av medlemsavgiften per invånare enligt följande:

- 2020: 43 kronor per invånare
- 2021: 33 kronor per invånare
- 2022: 31 kronor per invånare

Anledningen till att avgiften minskar är främst att upphandlingskostnaderna finansieras genom så kallad kick-back från leverantörerna och att verksamheten Räddsam Skåne inte kommer att finnas kvar inom förbundet från och med 2021.

En ny modell som utgår från en totalram som fördelas per invånare innebär en tydligare koppling mellan medlemsavgiften och förbundets uppdrag. Förändringar i grundbeloppet behöver i en sådan modell främst göras i de fall uppdraget utökas eller begränsas. Den totala medlemsavgiften förändras inte heller till följd av förändrade invånarantal. Invånarantalet påverkar endast avgiften för den enskilda kommunen, som kan variera från ett år till ett annat beroende på hur befolkningen i den enskilda kommunen förändras i förhållande till den totala förändringen i medlemskommunerna.

Jämförelse av Malmös avgift med nuvarande och ny finansieringsmodell

För 2020 är Malmös avgift enligt nuvarande modell 7,3 miljoner kr. Till detta kommer avgifter för ett antal samverkansavtal och överenskommelser (se bilaga "Förteckning över samverkansavtal och överenskommelser ingående i ny medlemsavgift") på totalt 5,7 miljoner kr. Malmös totala kostnad 2020 för de avgifter som föreslås finansieras enligt ny modell är därmed knappt 13 miljoner kr, vilket motsvarar 22 % av kommunförbundets totala intäkter för dessa avgifter.

Med den nya modellen och föreslagna sänkningar av avgiften skulle Malmös kostnad bli 11,5 miljoner kr 2021 och 10,6 miljoner kr 2022. Den nya modellen, där avgiften fördelas baserat på antal invånare per kommun, medför att Malmös andel av kommunförbundets intäkt för medlemsavgiften ökar till 25 %. Detta beror på att 25 % av Skånes befolkning den 1 januari 2020 bor i Malmö.

Stadskontorets bedömning och förslag till svar

Stadskontoret bedömer förslaget till ny modell för medlemsavgifter till Kommunförbundet Skåne huvudsakligen som positivt. Så länge kommunförbundets uppdrag i förhållande till medlemskommunerna är oförändrat bör också avgiften som finansierar dess verksamhet vara det. Fördelningen av avgiften per invånare medför visserligen att Malmö finansierar en något större andel av den totala medlemsavgiften i förhållande till övriga skånska kommuner. Fördelning per invånare är dock en väletablerad metod för andra ersättningar så som generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Stadskontoret bedömer därför att det är rimligt att även avgiften till Kommunförbundet Skåne fördelas på detta sätt.

Att årligen tillåta en viss uppräknings för ökade kostnader för priser och löner är också rimligt, så länge det ligger på nivåer som är i linje med de kostnadsökningar som kommunerna själva har möjlighet till. Många kommuner, inklusive Malmö stad, ser en utveckling framöver som innebär behov av kostnadseffektiviseringar eller skattehöjningar. Det är viktigt att kommunförbundets styrelse vid den årliga justeringen av medlemsavgiften till kommunförbundet förhåller sig till

detta. I underlaget till ny finansieringsmodell är det inte preciserat vilket av SKR:s prisindex som ska användas.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår stadskontoret att kommunstyrelsen godkänner Kommunförbundet Skånes förslag till ny *beräkningsmodell* för kommunernas medlemsavgifter. Samtidigt är det viktigt att poängtera att det i dagsläget inte finns en tydlig uppdragsbeskrivning för Kommunförbundet Skåne. Den föreslagna modellen innebär dessutom att ett antal avgifter för samverkansavtal och överenskommelser slås samman till en totalram för verksamheten. Stadskontoret anser därför att det i dagsläget är för tidigt att ta ställning till det totalbelopp för medlemsavgiften som ska fördelas enligt den föreslagna modellen. Det pågående arbetet med att definiera kommunförbundets uppdrag behöver slutföras innan den totala avgiften för medlemskommunerna fastställs.

Ansvariga

Anna Westerling Ekonomidirektör

Daniel Olsson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör